INGEKOMEN 0 8 MAART 2023

Betreft: Zienswijze Omgevingsvisie Lingewaard

Begin februari 2023 ontvingen een aantal wijkplatforms en andere dorps/kern/en wijkorganisaties in Lingewaard vanuit de gemeente een link naar de concept Omgevingsvisie Lingewaard.
Bij eerste lezing viel veel mensen een aantal zaken op die na onderling contact ook grote overeenkomsten bleken te hebben. Ieder die we er over spraken, bleek in het stuk in eerste instantie weinig aangetroffen te hebben waar hij of zij het niet mee eens was. Maar daarna kwam al snel het gevoel: maar waar is nu toch de visie? Niet of nauwelijks valt in het stuk te ontdekken waar we nu eigenlijk naartoe gaan of kunnen gaan. Veel pagina's bevatten teksten die op elk willekeurig dorp of kleinere stad in Nederland van toepassing zijn.
Maar welke vraagstukken spelen er in Lingewaard en welke vraagstukken in specifieke kernen? En hoe gaan we in Lingewaard om met grote nationale (stikstof, woningnood, energietransitie, verkeersveiligheid) en zelfs wereldwijde vraagstukken (klimaatverandering)?

Wat voorligt is wel een omvangrijk stuk, het resultaat van meerdere jaren werk en waarschijnlijk vele ambtelijke uren. Dat er al vanaf 2019 aan is gewerkt is duidelijk en ook velen van ons hebben toen meegedaan aan werkgroepen, sessies en enquêtes, die mede als input hebben gediend. Maar vanwege corona was dat proces vanaf begin 2020 voor een groot deel onzichtbaar en onder de radar. In het voorliggende stuk lijkt ook elke ontwikkeling na 2019 te ontbreken. Het woord "stikstof" komt slechts één keer in het stuk voor en dan nog in een andere context dan waar het nu al jaren in het hele land over gaat!

Als deze Omgevingsvisie na goedkeuring door de Raad in een onderste lade verdwijnt, dan is dat op zich jammer van de tijd en moeite die er in is gestoken, maar de onderste lade is nu eenmaal vaker het lot voor ambtelijke nota's en visies.

Echter deze omgevingsvisie blijkt mogelijk wel degelijk een grote rol te kunnen gaan spelen bij toekomstige ontwikkelingen in onze gemeente. Zo staat op blz. 6-7: ***"Met deze omgevingsvisie ligt er een strategische koers voor de lange termijn voor leefomgeving van Lingewaard. De ontwikkelingsrichtingen die zijn beschreven vormen een kader voor het handelen van de gemeente***". En op pagina 74: "*We zetten in op samenwerking tussen samenleving en overheid. Het leven van bewoners en dagelijks gebruik van de leefomgeving staat daarbij centraal. Initiatieven vanuit bewoners omarmen we* ***als ze in lijn zijn met de omgevingsvisie.***"
En iets verder: ***"We vertalen de omgevingsvisie in een juridisch bindend omgevingsplan".***

Daar schrokken we wel van: de omgevingsvisie is dus bepaald geen vrijblijvend stuk. Hij kan en (naar alle waarschijnlijkheid) zal in de toekomst dus gebruikt worden om nieuwe plannen en ideeën (van bewoners en hun organisaties?) te toetsen. Passen ze niet in dit kader uit 2019 dat in 2023 is goedgekeurd, dan kan de gemeente ze eenvoudig verwerpen met deze motivatie. En als er iets niet in deze visie benoemd is, dan zou je ook kunnen concluderen dat het er niet in past.
Ook daar zouden we nog mee kunnen leven wanneer de omgevingsvisie ook een soort voortschrijdend proces zou zijn. Een stuk dat elke paar jaar samen met stakeholders tegen het licht wordt gehouden en dat ruimte laat voor nieuwe ontwikkelingen, voortschrijdend inzicht of gewoon een verschuiving van opvattingen. Kortom, geen conserverend en star stuk, maar een stuk met voldoende dynamiek en flexibiliteit om steeds actueel te blijven. Maar nergens wordt ons duidelijk of dit ook maar in minimale vorm is voorzien.

Een deel van onze inhoudelijke kritiek is immers dat het stuk al achterhaald lijkt op het moment dat het wordt vastgesteld. En daarna voor een groot aantal jaren wel als "kader" zal worden gehanteerd. De omgevingsvisie lijkt de situatie van 2019 te bevriezen en zelfs grote ontwikkelingen, die toen al in volle omvang zichtbaar waren, niet of uiterst beperkt mee te nemen. Denk aan stikstof, woningnood,

ontsluiting en toegankelijkheid, energietransitie, de verkeersveiligheid binnen en buiten de kom en ook de voortschrijdende vergrijzing van onze bevolking. Al deze vraagstukken worden hier en daar wel even aangetipt, maar nergens wordt ook maar enigszins verder ingegaan op de daaruit voortkomende dilemma's, de tegenstrijdige belangen en de keuzes die we daarover de komende jaren zullen moeten maken. In de omgevingsvisie lijkt ieder zijn zin te krijgen en is er ruimte voor elke wens, hoe tegenstrijdig ook.

Vinden we het stuk dan zinloos of overbodig? Nee, integendeel. Nadenken over een toekomst die wat verder weg ligt dan een paar jaar, is ook naar ons idee juist van het allergrootste belang. Grote vraagstukken los je immers niet even in korte tijd op, veel infrastructurele en grote maatschappelijke veranderingen vergen vele jaren tot soms zelfs decennia. Maar dan is het ook noodzakelijk om die vraagstukken te herkennen, te beschrijven en de samenhang met andere ontwikkelingen te onderkennen. Dan kun je ook de dilemma's benoemen en de voorliggende keuzes helder maken.

Naar ons idee kan dit proces om samen al die voorliggende vragen met politiek, inwoners en bestuur te bespreken, juist uiterst inspirerend zijn. Zo kun je gezamenlijk komen tot een visie met stippen op de (verre) horizon. En ja, niet elke stip zal ooit haalbaar blijken, andere stippen verdwijnen of verschuiven en op sommige terreinen zullen we ook in 2035 nog niet veel dichterbij zijn gekomen. Maar door lange termijn doelen te formuleren en na te streven, ontstaat er wel samenhang en continuïteit in je doelen en aanpak op de korte en middellange termijn.

Maar betrek hierbij dan juist ook de maatschappij, de inwoners en hun verschillende verbanden. Want dat is ook zo'n recente ontwikkeling: de alsmaar groeiende kloof tussen overheid en bevolking, die leidt tot wantrouwen en zelfs agressie. Alleen door elkaar serieus te nemen en met elkaar samen te werken, kunnen we proberen de kloof tussen overheid en burger niet nog dieper en wijder te maken.

Hoe verder?
In een gezamenlijke sessie met een aantal van de eerder genoemde organisaties hebben we ons beraden op wat we nu eigenlijk anders zouden willen. Voor de hand lag om het stuk pagina voor pagina door te nemen en dan te proberen met zienswijze hier en daar een tekstuele wijziging te bereiken. We kwamen tot de conclusie dat die aanpak weinig meer zal veranderen aan het definitieve stuk dat de gemeenteraad wordt voorgelegd. Hooguit hier en daar wat details, maar daarmee ontstaat er niet opeens een ander proces. Dus uiteindelijk ook niet een omgevingsvisie met een structuur waar wij en alle inwoners van de gemeente zich goed in zouden kunnen vinden en waar we ook enthousiast van kunnen worden.

Onze conclusie was dat we het stuk eigenlijk ervaren als een concept versie waar nog een hoop aan te schaven en te verbeteren valt. Maar dan ook met input en medewerking vanuit alle betrokken lagen en gebaseerd op de laatste stand van zaken en de actuele kennis die we samen bij elkaar kunnen brengen. Gelukkig is corona niet langer de hindernis die het bij elkaar brengen van mensen in de weg staat.

Daarom ons voorstel aan het college: overleg met de gemeenteraad hoe zij denken over een vervolgtraject om er met nieuwe energie en met betrokkenheid van tal van burgers en organisaties nog minstens een jaar aan verder te werken. Voor de Omgevingswet zal die termijn waarschijnlijk geen probleem zijn en als dit resulteert in een veel sterker, actueler en aansprekende resultaat, dan kan dat extra jaar en de daarbij behorende inspanning er ook nog wel vanaf.

En onze vraag aan de gemeenteraad: stel de voorliggende ontwerp-omgevingsvisie vooralsnog niet vast, maar herzie deze met toepassing van burgerparticipatie.
Graag willen wij, als vertegenwoordigers van een groot aantal dorps- en wijkorganisaties, ons inzetten voor en meedenken aan dit proces.

Deze zienswijze wordt ingebracht namens:

- Stichting Wijkorganisatie 't Zand Binnen-Buiten
- Stichting Gendt Voorruit
- Platform Haalderen Leeft!
- werkgroep Doornenburg
- Stichting de Zilverkamp
- wpf Huissen West
- wpf Gendt
- wpf Bemmel Hoogste Belang
- wpf Bemmel Oost
- wpf Bemmel Centrum
- wpf Angeren

Betreft: Zienswijze Omgevingsvisie Lingewaard

INGEKOMEN 0 8 MAART 2023

Aan de gemeenteraad van Lingewaard